

Navn:

Fødselsdato:

Skole:

Tårnby Gymnasium

Fag:

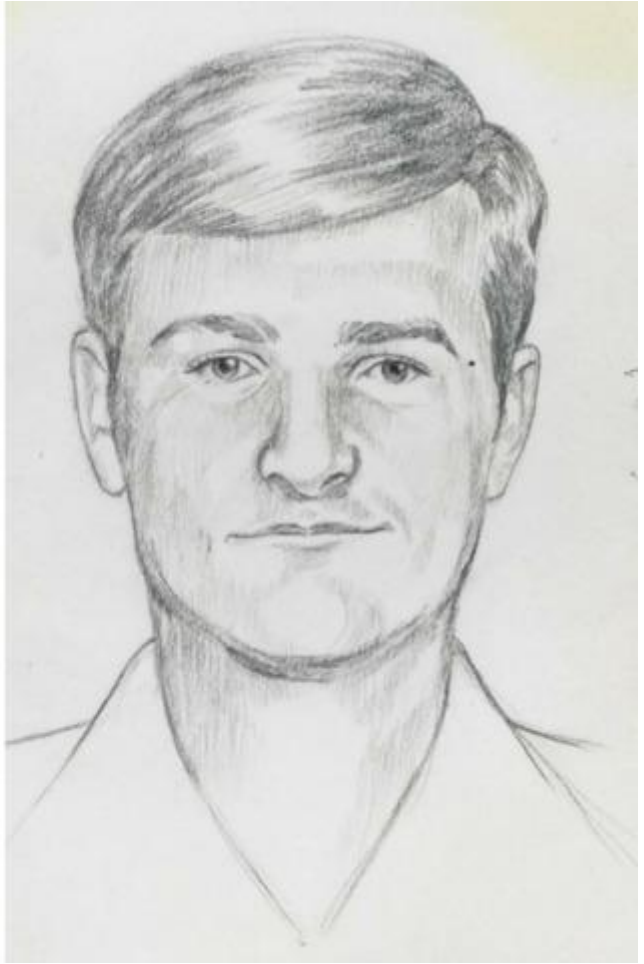
Større skriftlig opgave, Større skr. opg

(6770--Gym bekend,)

Dato for prøveaflægning:

26-03-2021

The Golden State Killer – Ondskab og årsager

Psykologi B

Resumé

Denne opgave kommer ind på seriemorderen og voldtægtsforbryderen "The Golde State Killer", hvis onskaber hærgede Californiens befolkningen op igennem 70'erne og 80'erne. Opgaven vil ved hjælp af onskabspsykologisk teori, finde ud af hvad der kan have været årsagerne til at han udviklede sig som seriemorder. Opgaven vil også komme ind på hvad han gjorde ved sine ofre og dermed hvilken form for onskab han går ind under, samt en sammenligning af Ted Bundy for at finde forskelle og ligheder mellem de to, som kan give en dybere forståelse af seriemordere og deres mentalitet. Ydermere vil opgaven diskutere hvorvidt det er arven eller miljøet der er det dominerende udgangspunkt til at et individ udvikler sig til at blive seriemorder.

Indhold

Resumé	2
Indledning	4
Problemstillinger	5
1.0 Ondskab	6
1.1 De moralske ondskabstyper	6
1.2 Seriemordere	7
1.3 Opvækstens betydning for barnets videreudvikling	8
1.4 Psykopati	8
2.0 DeAngelos barndom	10
2.1 Bonnie Colwell	11
2.2 DeAngelos psykopatiske og sociopatiske træk	11
2.3 Da Bonnie forlod DeAngelo	14
2.4 Ondskaben i DeAngelos forbrydelser	15
3.0 Psykologisk sammenligning mellem "The Golden State Killer" og Ted Bundy	17
3.1 Faktorerne der har indflydelse på om et individ udvikler sig til at blive en seriemorder	19
Konklusion	21
Litteraturliste:	22

Indledning

Op igennem 70'erne og 80'erne blev adskillige af unge kvinder brutalt voldtaget, man gav gerningsmanden navnet "East Area Rapist". Senere blev kvinder aggressivt myrdet efter de var blevet voldtaget og ved gentagne episoder blev deres mænd også dræbt, denne gerningsmand fik navnet "The Original Night Stalker". Men på et tidspunkt fandt man ud af, grundet hans ritualer og beskrivelser af ham, at det var den samme gerningsmand, der var tale om. Det nye navn kom derfor frem: "The Golden State Killer", fordi han terroriserede den amerikanske delstat Californien, som har kælenavnet "The Golden State". Han er nu kendt som en af USA's mest frygtindgydende seriemordere og voldtægtsforbrydere. Han nåede at begå over 50 voldtægter og myrde 13 ofre, i perioden fra 1973-1986, og det er blot de ofre man kender til. Han blev endelig fanget ved hjælp af moderne DNA-teknologi i 2018, og man kunne nu identificere ham som Joseph James DeAngelo Jr. Han havde levet et dobbeltliv som ægteemand og far om dagen, og koldblodig morder og voldtægtsforbryder om natten. Hele 46 år efter hans første forbrydelse blev han endelig fundet og anholdt, og dermed bragt til retten d. 24. april 2018.¹

Efter han er blevet fanget, har man nu kunne finde flere detaljer om ham og hans fortid. Ved at psykologisk analysere hans barndom og ungdom, vil jeg prøve at finde ud af, hvad der kan have været årsagerne til hans utallige overgreb, brutale voldtægter og mord. Udover det vil en diskussion vedrørende hvilke faktorer der er dominerende i forhold til at udvikle en seriemorder fremtræde, for kan man virkelig være født til at myrde?

---

¹ Christiansen, Rasmus, DR.dk: "Den berygtede seriemorder "Golden State Killer" tilstår 13 mord"", 2020

Problemstillinger

The Golden State Killer – Ondskab og årsager

Redegør med udgangspunkt i relevant ondskabspsykologisk teori og begreber for mulige motiver til at begå ondskabsfulde handlinger. Redegør desuden for årsager til, at individet kan udvikle sig til at blive seriemorder.

Med udgangspunkt i redegørelsen, ønskes en psykologisk analyse af artiklerne "Man in the window – He has a gun" af Paige St. John og "Chilling tales from the Golden State Killer's rampage" af Patrick May. Inddrag gerne yderligere materiale og psykologisk teori.

Lav en psykologisk sammenligning mellem "The Golden state" og en anden/andre seriemordere ift. forskelle og ligheder. Diskutér i den forbindelse om det som udgangspunkt er arv eller miljø der er dominerende i forhold til at udvikle en seriemorder – Kan man være født til at myrde? Inddrag bilag 1 i diskussionen.

1.0 Ondskab

Ondskab kommer i mange former og niveauer. Engang mente man, at ondskaben var djævlens værk eller guds straf, men i dag er man godt klar over, at det onde er noget der er i mennesket og noget som vi mennesker gør imod hinanden. Der er i dag flere teorier og psykologiske retninger som har givet deres bud på, hvad ondskab er, og hvad der ligger bag den. Jeg tager udgangspunkt i den norske filosof Lars Fr. H. Svendsen, som mener, der er to former for ondskab, nemlig det naturligt onde og det moralske onde. Det naturligt onde bliver begået af mennesker som ikke er klar over alvoren i det de gør. Det kan f.eks. være fordi de har en sindslidelse og er psykisk syge. Det moralske onde bliver begået af helt "almindelige" mennesker som er fuldstændig klar over hvad det er de gør og hvor ond deres handling er.²

1.1 De moralske ondskabstyper

Lars Fr. H. Svendsen inddeler den moralske ondskab i fire forskellige typer. "Den sadistiske ondskab" også kaldet for "den dæmoniske ondskab", "den instrumentelle ondskab", "den idealistiske ondskab" og "den dumme ondskab". Jeg vil nu kort redegøre for de forskellige typer. "Den instrumentelle ondskab" er når en person gør noget ondt for at opnå noget andet. Dog er personen godt klar over, at det de er i gang med, er en ond handling. Gerningsmanden gør dermed det onde for at opnå et fremtidigt subjektivt gode, det kunne f.eks. være magt, status, karriere, sex, økonomiske gevinster m.m. Det kan også være en impulsiv og en uplanlagt form for ondskab, som bliver udført grundet affekt. Et eksempel på det, kan være at en mand finder sin kone i seng med en anden mand, og i sit raseri slår manden sin kone ihjel.³ "Den idealistiske ondskab" er kendetegnet ved at en person gør noget ondt i den tro, at de gør noget godt. Deres "logik" er at deres form for f.eks. tro, racerenhed, retfærdige, normale osv. er det eneste rigtige, og andre der mener det modsatte er fjenden. Her er gerningsmanden opsat på at opnå det objektive gode for mange. Denne form for ondskab ses ofte i forbindelse med vores kategorisering af verden med antagonismepar som "os" og "dem", f.eks. kristen/muslim, tysker/ jøde, hvid/sort osv.⁴ "Den dumme ondskab" er kendetegnet ved at en person udfører onde handlinger uden overhovedet at tænke over, om det de gør, er ondt eller godt. Dog er det ikke pga. uvidenhed eller mangel på intelligens, det skyldes at man er i sine

² Lars, Ole Schultz, systime.dk: "Ondskab: "Det onde som frihed: "" <https://psykveje.systime.dk/?id=p5627>

³ Ibid: <https://psykveje.systime.dk/?id=c12715>

⁴ Ibid: <https://psykveje.systime.dk/?id=c12714>

følelsers vold ligesom i den impulsive ondskab. Gerningsmanden undlader her at reflektere over sine handlinger, mere eller mindre ubevidst. Ondskabstypen er derfor forbundet med en ligegyldighed, manglende vilje eller dovenskab i forhold til at overveje konsekvenserne af sine handlinger. Det kan f.eks. være medløberen til onde handlinger såsom mobning.⁵ "Den sadistiske ondskab" også kaldet for "den dæmoniske ondskab" bliver udelukkende gennemført til grund for at gøre og nyde det onde. Kendetegnet er hermed, at det er mennesker der handler ud fra et sadistisk ønske om at påføre andre ondt. I denne form for ondskab er mishandlingen af andre tilfredsstillende i sig selv. Det kan f.eks. være seriemorderen der torturer sine ofre, eller voldtægtsmanden der finder tilfredsstillelse i selve det voldelige overgreb. Fælles for disse mennesker er at de har en sadistisk side og at de bliver tiltrukket af selve ondskaben.⁶

Selvom de fire former for moralske ondskabstyper er i relativt forskellige kategorier og har forskellige motiver, så skal det ikke udelukkes at nogle personer har en blanding af flere af dem. Måske finder de nydelse i en ond handling, selvom de siger den er for det objektive gode, eller måske havde gerningsmanden også andre intentioner for sig selv end bare at gøre skade på et andet menneske. Så muligheden for at de forskellige ondskabstyper bliver blandet sammen er der også. Men uanset om ondskaben er planlagt eller uplanlagt, så er der stadig et fælles motiv og et mål for handlingen.⁷

1.2 Seriemordere

Seriemordere defineres ved at være involveret i tre eller flere separate mordhændelser.⁸ Den klassiske seriemorder dræber ikke for pengenes skyld eller pga. hævn. Han voldtager, torturer og myrder for "spændingens" skyld. Udover det, ses stort set altid et seksuelt element eller en seksuel aktivitet i mordhandlingen.⁹ Faktisk må det også bemærkes at alle seksuelle mordere er potentielle seriemordere, da deres lyst ikke lader til at aftage.¹⁰ Men fælles for alle seriemordere er, at de ikke føler skyld eller skam. Dvs. at de hverken fortryder eller angrer deres gerninger, da de ingen empati har for deres ofre. Da disse beskrivelser er nogle af de

⁵ Lars, Ole Schultz, systime.dk: "Ondskab: Det onde som frihed" <https://psykveje.systime.dk/?id=c12713>

⁶ Ibid: <https://psykveje.systime.dk/?id=c12716>

⁷ Ibid: <https://psykveje.systime.dk/?id=p5627>

⁸ Sørensen, Henriette, forlaget Gyldendal, "Seriemordere – USA's uhyggeligste forbrydere", 2007, s. 10, l. 7-9

⁹ Ibid: s. 10, l. 20-24

¹⁰ Ibid: s. 11, l. 3-5.

primære karakteristika for et individ med psykopati, bliver seriemordere af psykologer og psykiatere diagnosticeret til at lide af dyssocial personlighedsforstyrrelse.¹¹ Men hvad der helt præcis er årsagen til at et individ udvikler sig til at blive en seriemorder, er der flere årsager til. I det følgende vil jeg undersøge de to faktorer, som der bliver snakket mest om, når man undersøger årsagerne til udviklingen af en koldblodig seriemorder. Nemlig opvækstens betydning og individets psykiske tilstand.¹²

1.3 Opvækstens betydning for barnets videreudvikling

Den amerikanske psykoanalytiker Carl Goldberg mener, der er forskellige faktorer i opvæksten, som har en stor betydning for barnets adfærd i fremtiden.¹³ Bl.a. så nævner han hvor vigtige omsorgspersonerne er for et barn. Lige fra den dag et individ bliver født, kræver personen meget omsorg. Dette er noget barnet skal få fra sine omsorgspersoner, som plejer at være dets mor og far. Hvis barnet ikke får den rette omsorg og på den måde tilknytning, vil det have alvorlige konsekvenser for barnets videreudvikling og sociale færdigheder. Barnet kan nemlig risikere slet ikke at udvikle empati. Carl Goldberg mener i øvrigt, at dette senere hen kan lede til en rastløs søgen efter stimulation.¹⁴ En af de andre ting Carl Goldberg nævner er at en persons voldelige adfærd kan være en måde at genvinde kontrol over andre, som er netop det personen har ønsket hele sit liv.¹⁵ Når du som barn ikke har lært at sætte ord på dine følelser, vil du som ung og som voksen ikke kunne forklare dem til andre. Dette vil ofte lede til at man direkte viser dem og reagerer på dem, hvilket ofte er aggressivt og voldeligt.¹⁶

1.4 Psykopati

Udover en hård opvækst og betydningen deraf, så er der også andre psykiske ting der kan have en indflydelse på om en person senere hen udvikler sig til at blive en seriemorder såsom psykopati. Psykopati er ikke en sygdom, men som tidligere skrevet en personlighedsforstyrrelse også kaldet for "dyssocial personlighedsforstyrrelse". Psykopati kan inddeles i 3 kategorier, nemlig psykopat, sociopat og narcissist.¹⁷ Jeg kommer til at tage udgangspunkt i

¹¹ Sørensen, Henriette, forlaget Gyldendal, "Seriemordere – USA's uhyggeligste forbrydere", 2007, s. 11, l. 6-12.

¹² Ibid. s. 9, l. 17-20

¹³ Lars, Ole Schultz, systime.dk: "Opvækstens betydning" <https://psykveje.systime.dk/?id=p5633>

¹⁴ Ibid: <https://psykveje.systime.dk/?id=c12756>

¹⁵ Ibid: <https://psykveje.systime.dk/?id=c12755>

¹⁶ Ibid: <https://psykveje.systime.dk/?id=c12754>

¹⁷ Storm, Mette, psykopatfri.dk: "Hvad er forskellen på en psykopat, sociopat og narcissist?"

psykopater og sociopater, da det er de personlighedstræk jeg vil undersøge og bruge i min analyse.

En psykopat er et individ som ikke kan sætte sig ind i andre menneskers følelser. Men de er mestre i at tilpasse sig, så de vil lade som om de forstår dig. Psykopater bruger andre mennesker til at opnå det de selv har brug for, det kan være alt fra sex, penge, magt, beundring og kontrol. Da psykopaten ikke har nogen empati, er det nemt at skifte en person ud med en anden, men hvis det omvendt er dig der forlader psykopaten, så tager du noget fra ham/hende i psykopatens øjne. Dette vil føre til at psykopaten vil bruge meget tid og energi på at få det tilbage igen. Psykopater er kendt for at have en kort lunte, og de har derfor svært ved at kontrollere frustration og vrede. De er også patologiske løgnere og de er gode til det. Psykopater har også ofte et avanceret og eksperimenterende sexliv, dette er for mange meget grænseoverskridende. Nogle psykopater har tit mange korte forhold, men en del har også langvarige ægteskaber, hvor de tager lige præcis de friheder som de ønsker sig. De har nemlig intet problem med at leve et dobbeltliv, da de hverken føler skyld eller skam. Bemærk også, at psykopater er yderst udspekuleret i deres jagt på at få deres behov tilfredsstillet. De kan dermed bruge timer på at udtænke, hvordan de skal indfange, overbevise, besejre, overvinde eller nedkæmpe andre mennesker for at få det de selv ønsker. Til slut vil jeg nævne, at psykopater kan være meget charmerende, hvis de har et mål med det f.eks. for at få tillid, magt eller kontrol. De er altså ofte gode til at kommunikere og underholde.¹⁸

En sociopat er et individ som ofte har en mere udadreagerende adfærd og som er mere aggressiv end en psykopat. Sociopaten bliver bl.a. karakteriseret som en person, hvor det er opvæksten og miljøet der er årsagen til personlighedsforstyrrelsen. Derfor vil sociopaten også ofte være karakteriseret ved at have haft en meget svær og hård barndom f.eks. med traumer, svigt, overgreb, misbrug, manglende voksenkontakt osv. Grundet forholdene i sociopatens barndom har personen bl.a. en manglende social adfærd. En sociopat har også en kort lunte, og der skal ikke meget til før at han/hun ender i en konflikt, om det så er verbalt eller fysisk. Ofte er mange sociopater tidligt i livet kriminelle. Udover det søger sociopaten også konstant efter at få sine behov dækket, ofte fordi det ikke har været gjort i barndommen. En sociopat

---

¹⁸ Storm, Mette, psykopatfri.dk: "Genkend en psykopat"

søger gerne en lederstilling i det miljø, han befinder sig i, og hvis dette ikke opnås, så vil han søge ensomheden, hvor han selv har både magten og kontrollen. Sociopaten har også vanskeligt ved at holde fokus, fordi hans koncentration er behovsstyret.¹⁹

For at opsummere så har psykopater og sociopater et par ting tilfælles, bl.a. at de er patologiske løgnere, de har en kort lunte og har heraf en tendens til voldelig adfærd, de mangler empati og skyldfølelse, føler sig hævet over samfundet, har en tendens til at udnytte andre, manipulerende, kontrolsøgende og de er ligeglade med andre mennesker. Forskellen på de to er, om personlighedsforstyrrelsen er medfødt eller ej. Her mener Dr. Scott Bonn, at det for psykopater ofte er et medfødt træk. Hvor det for sociopater ofte er fordi de har været udsat for noget i deres opvækst, som har gjort dem mere fjendske og aggressive.²⁰

2.0 DeAngelos barndom

For at finde ud af, hvad der kan have været årsagerne til at DeAngelo startede hans lange bane af mord og voldtægter, vil jeg nu analysere nogle begivenheder i hans barndom. For som jeg redegjorde for tidligere er det ifølge psykoanalytikeren Carl Goldberg, sandsynligt at et individs voldelige og aggressive adfærd er resultatet af en opvækst, hvor der har været dårlige forhold.

Joseph James DeAngelo Jr. havde en lillesøster ved navn Constance, hun fik et barn ved navn Jesse Ryland, som har fortalt om en episode, der skete i hans onkels og mors barndom. Da Constance var 7 år og DeAngelo var omkring 9 eller 10 år gammel²¹, legede de en dag i et forladt varehus på en flyvevåbenbase i Tyskland. I varehuset kom to mandlige piloter ind og voldtog hans søster foran ham. Jesse Ryland og andre i deres familie tror, at det var med til at starte DeAngelos lyster og forbrydelser, hvilket flere fagfolk er enige i. En psykiatrisk sygepleje-professor ved navn Ann Wolbert Burgess, har undersøgt flere seriemorderes baggrunde i FBI, og siger at seriemordere ofte udvikler en begejstring for deres forbrydelser i en tidlig alder. Derfor er det muligt, at DeAngelo blev stærkt optaget af voldtægt, efter han var vidne til det seksuelle overgreb på hans søster. Hun tilføjer derefter: *"Of course that would be significant and could have set the nucleus of the fantasy," she said. "What probably happened*

¹⁹ Storm, Mette, psykopatfri.dk: "Hvad er forskellen på en psykopat, sociopat og narcissist?"

²⁰ Weischer, Malene Fich, femina.dk: "Hvad er forskellen på en sociopat og en psykopat?", 2017.

²¹ Nypost.com: "Family of "Golden State Killer" claims he saw men rape his 7-year old sister", 2018.

was that it was something that he kept on his mind." Paul Holes var en af de politibetjente der arbejdede på sagen i årtier, han spekulerede også på, hvorvidt det seksuelle overgreb var en traumatiserende eller stimulerende oplevelse for DeAngelo. Da børnene fortalte deres forældre om episoden i varehuset, fik de blot at vide at det skulle de aldrig tale om. Udover episoden med det seksuelle overgreb, så fortalte Jesse Ryland også at DeAngelo og hans søskende voksede op i en voldelig husstand²², hvor DeAngelos far, en US pilot der var stationeret i Tyskland, gentagne gange slog hans kone, Kathleen. Jesse fortæller også, at Kathleen selv misbrugte mindst et af deres tre børn.²³ Ann Wolbert Burgess nævnte i øvrigt også, at de forskellige konflikter med DeAngelos forældre nok har været forvirrende for ham og kan have haft en effekt på hans psykologiske tilstand.²⁴

2.1 Bonnie Colwell

Udover de traumatiserende episoder i DeAngelos barndom, er der også flere, der mener at hans eksforlovede Bonnie Colwell har haft en indflydelse på hans psykiske tilstand.²⁵ Derfor vil det give mening at undersøge deres forhold, for at finde ud af, hvordan han var sammen med hende og hendes familie. I min case "Man in the window – He has a gun" af Paige St. John, kommer man tættere på hvad der egentlig skete i DeAngelos ungdom og hvordan han var i hans forhold med Bonnie. I korte træk, mødte DeAngelo den 18-årige Bonnie da han var 23 år og en veteran fra vietnamkrigen. De indgik et forhold relativt hurtigt, og i artiklen bliver der nævnt flere forstyrrende elementer, som karakteriserer hvordan DeAngelo var i hans ungdom med Bonnie.²⁶ Grundet Bonnies beskrivelser af DeAngelo i deres forhold, kan man nu finde konkrete eksempler på, hvor man kunne se DeAngelos "dysssociale personlighedsforstyrrelser", i form af både psykopatiske og sociopatiske træk.

2.2 DeAngelos psykopatiske og sociopatiske træk.

DeAngelo kunne nemt give et godt førstehåndsindtryk til dem, han ville give et godt indtryk til. Både Bonnie²⁷ og hendes venner beskrev ham med positive ord: " (...) *he was considerate*

²² Staveley, Jessica, mamamia.com: ""He saw his sister be violated": The traumatic childhood of suspected Golden State Killer, 2018.

²³ Lapin, Tamar, nypost.com: "Family of "Golden State Killer" claims he saw men rape his 7-year old sister", 2018.

²⁴ Staveley, Jessica, mamamia.com: ""He saw his sister be violated": The traumatic childhood of suspected Golden State Killer", 2018.

²⁵ Lapin, Tamar, nypost.com: "Family of "Golden State Killer" claims he saw men rape his 7-year old sister", 2018.

²⁶ John, Paige St., latimes.com: "Man in the window – He has a gun"

²⁷ Ibid: l. 18-19

and easygoing. He laughed a lot. He draped his thick arms around people he'd just met". ²⁸ Dette er et klassisk eksempel på en psykopat, som kan være meget charmerende, hvis de har et mål med det f.eks. for at få tillid, magt eller kontrol.

At DeAngelo gik efter Bonnie har nok ikke været helt tilfældigt. Hun var nemlig en respekteret elev med gode fremtidsmuligheder: *"Bonnie was the kind of honors student professors asked to tutor others. (...) DeAngelo was studying political science and had no reason to be in the building. Soon, though, he was at her side, sitting for hours (...) chatting his way into her heart and then into her large family."* ²⁹ Der er flere detaljer, der er interessante i det udsagn. For det første er Bonnie en person med en vis respekteret status, og dette er noget psykopater ofte går efter. Psykopater er nemlig kendt for at bruge mennesker til at opnå en vis status i det samfund de lever i. En anden faktor der er yderst relevant, er at hun har en god kernefamilie, dette er noget DeAngelo ikke har haft selv, og i den sammenhæng måske enten bevidst eller ubevidst faktisk søger. En sociopat har nemlig ofte haft en traumatiseret barndom og opvækst, hvilket er noget DeAngelo bestemt kan relatere til. DeAngelo kom ikke bare tæt på Bonnie, men også hendes familie. Han har helt sikkert følt sig som en del af den også. ³⁰

Jo tættere Bonnie kom på DeAngelo og jo mere tid de brugte sammen, viste hans personlighed sig mere og mere. Han begyndte nemlig at skubbe hendes grænser og ignorere hendes frygt og ubehag allerede tidligt i forholdet. ³¹ Dog forblev hun sammen med ham. Senere beskriver hun også, at deres forhold var anderledes og mere voldsomt, når de var alene: *"(...) It was a different relationship when they were alone, when Joe put the Doors on the stereo and sought sex. Bonnie was a virgin, with little point of reference, but even to her Joe seemed "insatiable.""* ³² DeAngelos seksuelle præferencer begynder altså at vise sig, og Bonnie beskrev deres sexliv som både udmattende og smertefuldt: *"(...) Just as he was climaxing, he would break away from her, then return minutes later and resume intercourse, ejaculating again. He repeated the pattern four or five times over a three-hour period. Joe seemed oblivious to Bonnie's pain. He boasted that he "trained himself" to have mastery over his body."* ³³ Her er der træk fra både

²⁸ John, Paige St., latimes.com: "Man in the window – He has a gun", l. 162-166

²⁹ Ibid: l. 110-115

³⁰ Ibid: l. 167-176

³¹ Ibid: l. 32-38

³² Ibid: l. 183-188

³³ Ibid: l. 189-203

psykopatens og sociopatens personlighed. Psykopater har nemlig ofte et avanceret og eksperimenterende sexliv, som for mange er meget grænseoverskridende. Udover det, passer beskrivelsen også til sociopatens personlighedstræk, da en sociopats koncentration er ekstremt behovsstyret, så det handler om, hvad sociopaten har brug for, hvor det i dette tilfælde var ekstrem sex. Bonnie fortæller også at de blev forlovet: *"Not long after they started having sex, Joe gave Bonnie an engagement ring. Bonnie does not even recall a proposal. (...) To her, the ring was Joe's way of staking a claim against the young clinic doctors he warned her to stay away from. But she did not object."*³⁴ Her er der igen et tydeligt eksempel på et af de psykopatiske personlighedstræk, fordi han formentlig bruger Bonnie til at vise, han har en form for magt over for andre mænd, og ikke mindst over for Bonnie, men det kunne også have været for at se mere "normal" ud i samfundet.

Udover DeAngelos ekstreme seksuelle drifter og lyster, var han ligeglad med andre mennesker og det samfund han var i: *" (...) Joe felt superior to those around him. He acted as though he was above the rules. (...) And he enjoyed instilling fear. One day, as they were cruising on Joe's motorcycle, he suddenly veered off the asphalt, (...) Bonnie clinging to him for dear life. Only slowly did she realize this was no crash, that she was not about to die. Joe had taken an off-road trail where bikers tested their courage (...) Bonnie was boiling mad, but Joe seemed delighted with her fear."*³⁵ Han dyrker Bonnies frygt, han er ekstremt manipulerende overfor hende og han elsker den magt, han får af at gøre det, hvilket sikkert er derfor, han gjorde det flere gange efterfølgende.³⁶ At DeAngelo var manipulerende, følte sig overlegen for dem omkring ham og hævet over samfundet, er træk som både sociopater og psykopater deler.

Ydermere havde DeAngelo ofte en stor lyst til at dræbe dyr, om det så var under jagt eller fordi de bare lige var i vejen for ham: *"A German shepherd often chased them along their route, snapping at the motorbike. The day the dog got too close, Joe kicked a foot out, snapping its neck. The dog crumpled to the pavement, dead."*³⁷ Bonnie beskriver også hvordan han lige efter et drab, i forbindelse med jagt, altid rev kødet ud af dyret med hans fingre og smed resterne på

---

³⁴ John, Paige St., latimes.com: "Man in the window – He has a gun" l. 204-208

³⁵ Ibid: l. 228-237

³⁶ Ibid: l. 237-238

³⁷ Ibid: l. 239-244

jorden.³⁸ Han dræbte også flere gange dyr ulovligt og tog deres blodige kroppe med hjem i hans køkken.³⁹ Han søgte dermed den adrenalin, som han sikkert fik hver gang han dræbte et dyr. Så ud over at han formentlig fik et rus hver gang han slog et dyr ihjel, kunne det tænkes, at han også bare havde lyst til at dræbe noget.

2.3 Da Bonnie forlod DeAngelo

På et tidspunkt får Bonnie nok af DeAngelo, og hun vælger at gå fra ham, i det han beder hende om at snyde for ham i et fag i skolen. Hun nægter, og det gør ham vred, han mener det er hendes pligt over for ham.⁴⁰ Han bliver ekstremt utilfreds over, at han ikke får sin vilje og at hun ikke gør som han siger. Dette er også klassisk, når en person har psykopati, men det får Bonnie nok af: "(...) *she told him they were through. (...) "But I love you. We're meant to be together," Joe protested. "We're perfect together." "We're not a good fit," she replied. "I've already decided."*"⁴¹ Bonnie troede det var det, og at hun ikke skulle tænke på ham mere, men den episode var lige præcis nok til at gøre DeAngelo endnu mere besat af hende: "*A few nights later, Bonnie was asleep when she awoke to a tapping on her bedroom window. She (...) pulled aside the drape to see a handgun inches from her face. Behind it was DeAngelo. "Get dressed," he ordered. "We're going to Reno."*"⁴² I frygt løber Bonnie hen til sin far, som går ud for at tale med DeAngelo, og det ender med at han går.⁴³ I det Bonnie forlader ham og ikke omvendt, har han følt at hun har taget noget fra ham, og derfor blev han så opsat på at få hende tilbage igen, dette er endnu et karakteristika for psykopater.

Efterfølgende kommer DeAngelo ind i politiet, og kun et år efter deres brud, begyndte politiet at få rapporter om en mand der står ved vinduer uden bukser på. Samt en mand som formår at komme ind i kvinders soveværelser og røre ved dem, mens de sover. Små ting blev taget fra dem som ringe og mønter, og udover det blev familiehundene i husene dræbt.⁴⁴ Det er vist ret sikkert at sige, at Bonnie har været en del af det der gik galt for DeAngelo, eftersom hans forbrydelser startede kort tid efter deres brud. Det er også blevet rapporteret at under et

³⁸ John, Paige St., latimes.com: "Man in the window – He has a gun", l. 248-250

³⁹ Ibid: l. 258-259

⁴⁰ Ibid: l. 267-275

⁴¹ Ibid: l. 277-285

⁴² Ibid: l. 293-296

⁴³ Ibid: l. 297-313

⁴⁴ Ibid: l. 328-337

af hans seksuelle overgreb, hvor han voldtog en kvinde, græd hendes navn: *"I hate you, Bonnie," the woman told police her rapist sobbed that night in July 1978. "I hate you, I hate you, I hate you."*⁴⁵

2.4 Ondskaben i DeAngelos forbrydelser

Selvom DeAngelo har en personlighedsforstyrrelse i form af psykopati, så er han fuldstændig klar over, hvad det er han laver under sine mord og sine voldtægter. Han ved, hvad han vil have og det er lige præcis det han går efter i sine forbrydelser. I psykologiens verden er der derfor tale om "ondskab", og ifølge Lars Fr. H. Svendsen er det "det moralske onde". For at finde ud af hvilke eller hvilken af de fire "moralske ondskabstyper" han er eller passer bedst ind i, så vil jeg dykke ned i min anden case: "Chilling tales from the Golden State Killer's rampage" af Patrick May.

I artiklen bliver et par af hans seksuelle overgreb beskrevet. Jeg tager udgangspunkt i det angreb, der bliver kaldt for *"attack 1, 1976"* og derefter nogle detaljer fra angrebet de kalder for *"The Guy from the "American Pet Association", 1977"*, for at analysere hans ondskab bedst muligt. I *"attack 1"* er det tydeligt at se, hvor udspekuleret DeAngelo er, der står bl.a.: *"Starting in May, victim felt she was being watched (...) On several occasions an (...) American car drove through the neighborhood. Every time the car passed her the driver turned his face away."*⁴⁶ DeAngelo undersøgte sit offer grundigt, inden han gik til angreb. Noget andet han også gjorde inden han gik til angreb, kunne være at ringe til sine fremtidige ofre: *"Starting sometime in the two weeks before the attack, she started receiving hang-up phone calls. There was only silence on the other end."*⁴⁷ DeAngelo ville tydeligvis vise sin overlegenhed frem, han fik formentlig en stimulerende følelse af magt og kontrol over sine ofre, hver gang han gjorde dem bange.

Under hans angreb er det tydeligt at se hans ondskab, og hvor planlagt det hele er. Han sørgede for altid at have maske og handsker på, samt allerede at have taget sine bukser af.⁴⁸ Han kender også altid hans offers navn: *"He continued tapping the doorway. The assailant was calling her name as well. He was wearing a black t-shirt and a ski mask. He had no pants or*

⁴⁵ John, Paige St., latimes.com: "Man in the window – He has a gun", l. 79-80

⁴⁶ May, Patrick: "Chilling tales from the Golden State Killers rampage", 2018, l. 2-5

⁴⁷ Ibid: l. 6-7

⁴⁸ Ibid: l. 17-19

underwear on. His naked penis was erect."⁴⁹ På baggrund af dette citat ved man, hvor stimulerende han finder hele angrebet. Han dyrker ondskaben, og det bliver bevist gang på gang i hans angreb, også i "attack 1": *"He commanded her to roll over. She did, and then she felt his gloved hands grab her arms and pull them behind her. He had brought rope with him and he tied her tightly with it. He ordered her to roll over again. He began raping her, and touched her breasts (...)"*⁵⁰ Han kan dermed godt lide den magt og kontrol, han får af angrebene, for ikke at nævne den stimulation han tydeligvis også får.

I angrebet som artiklen kalder for: "The Guy from the "American Pet Association, 1977" viser DeAngelo den samme overlegenhed, intelligens og ondskab. Han undersøger igen sine ofre grundigt inden han går til angreb, men denne gang tager han sig god tid bl.a. står der: *"He removed a beer from the refrigerator and rejoined the victim. "Please God, don't kill me. Please!" (...) "Shut up. You better cooperate or I'll kill you." He went back to the bedroom to check on the male. He put the gun against the man's head. "You move and I'll kill you," he threatened. (...) "I'm going to rest now and have a beer."*⁵¹ Grundet de detaljer der beskrives her, kan man se hvor god tid han tager sig. Han har ikke travlt, men gør det seksuelle overgreb direkte komfortabelt for ham selv, hvilket er endnu et tegn på, at han nyder det han gør. Et sidste citat fra artiklen viser endnu et af hans ritualer: *"He continued his sexual assault. When he was finished, he rolled her back onto her stomach and put the cup and saucer on her back again. As he was getting ready to leave, he (...) grabbed her left hand and tried to pull her rings off. (...)He took the rings, grabbed his bag, and left through the back door."*⁵² DeAngelo tog hendes ringe med sig, og han er i øvrigt anklaget for at have stjålet smykker og andre små ting fra hundredvis af andre ofre. Både fra de hjem han bare røvede, men også fra de hjem hvor han voldtog kvinderne og dem hvor han slog dem ihjel. Dog har man aldrig fundet det sted, hvor han har gemt tingene.⁵³ Men det er helt sikkert, at han har taget ejendelene fra kvinderne for at få en form for trofæ, noget han kan kigge tilbage på fra alle hans ofre.

⁴⁹ May, Patrick: "Chilling tales from the Golden State Killers rampage", 2018, l. 21-23

⁵⁰ Ibid: l. 28-30

⁵¹ Ibid: l. 45-49

⁵² Ibid: l. 64-69

⁵³ John, Paige St, latimes.com: "An inside look at The Golden State Killer suspects behavior", 2020, l. 86-89

Man kan tydeligt se på den måde han opererede på i sine angreb, at han ingen empati havde for sine ofre. Han vil have magt og finder hans seksuelle overgreb ekstremt stimulerende. Han gør det udelukkende for at udføre og nyde det onde. Mishandlingen af andre mennesker er tilfredsstillende for ham, han finder det yderst stimulerende at voldtage sine udsete ofre imens de ligger i smerte. Eftersom DeAngelo er sadistisk og er tiltrukket af selve ondskaben, passer han i den kategori af de "moraliske ondskabstyper" der hedder "den sadistiske ondskab". DeAngelo udfører i øvrigt også disse onde handlinger for at opnå en tilfredsstillende følelse af magt og kontrol, og ikke mindst for den nydelse han får, når han foretager seksuelle overgreb, hvorved DeAngelo også har en grad af den "instrumentelle ondskab".

3.0 Psykologisk sammenligning mellem "The Golden State Killer" og Ted Bundy.

Hvis man skal sammenligne "The Golden State Killer" med en anden seriemorder, så vil Ted Bundy være et godt bud. De to seriemordere og voldtægtsmænd har nemlig mere tilfælles end man lige skulle tro.

De to seriemordere har bl.a. ligheder i deres barndom og opvækst. DeAngelo havde en hård start på livet, både med et voldeligt barndomshjem, fraværende forældre samt en tragisk hændelse, hvor han så sin søster blive voldtaget. Ted Bundys barndom havde heller ikke lige været relativ nem: *"(...) his grandfather has been described as the owner of a raging temper. His violent acts touched everyone from cats and dogs to employees and family members (some Bundy experts have theorized he was the result of Louise being raped by her father, though she said she'd been seduced and abandoned by a war veteran). Bundy may have experienced physical or psychological abuse at the hands of his grandfather (...)"*⁵⁴ En hård og barsk opvækst har Bundy dermed tilfælles med DeAngelo, og det har været med til at udvikle begge deres "dyssociale personlighedsforstyrrelse" i form af psykopati. Bundy viste også tegn på psykopati allerede som barn: *"On at least one occasion, his aunt woke up to find her toddler nephew placing knives near her sleeping form. (...) "I remember thinking at the time that I was the only one who thought it was strange. Nobody did anything." (...) Dr. Dorothy Lewis, an experienced psychiatrist, gives her opinion that such actions would occur "only in very seriously traumatized children who have either themselves been the victims of extraordinary abuse or who have*

⁵⁴ Kettler, Sara, biography.com: "Inside Ted Bundy's troubled and disturbing childhood", 2020, l. 18-24

witnessed extreme violence among family members.”⁵⁵ Psykiatrikeren bekræfter dermed, at Bundys adfærd var et tegn på misbrug i hjemmet.

Udover at de to seriemorderes barndom og opvækst ligner hinanden, så har de også en anden lighed, nemlig deres ofre. De to gerningsmænd både aggressivt voldtog og dræbte ofte deres ofre, men udover det, er der også ligheder i det udseende, de gik efter. DeAngelo gik efter unge kvinder med et kønt ansigt og oftest med mørkt hår.⁵⁶ På bilag 2 kan man også se at denne beskrivelse passer godt til hans eks-forlovede Bonnie⁵⁷ som forlod ham. De fleste af Bundys ofre var også unge, smukke kvinder med langt mørkt hår.⁵⁸ På bilag 3 kan man se, at beskrivelsen også passer til hans første ekskæreste⁵⁹, der ligeledes forlod ham: *“One woman who saw right through him and branded him “pitifully weak” was his first sweetheart Diane Edwards. She rejected Bundy – and the lifelong resentment he harboured fed his mania. It even shaped which young women he kidnapped, raped and murdered in the 70s.”*⁶⁰ Bundy nævner endda selv, at han ville have hævn på hende: *“In there, somewhere was a desire to have some sort of revenge on Diane.” Splitting up with Bundy may have saved Diane’s life. That year he began hunting and killing women – and each one had a strong resemblance to his first love.”*⁶¹ Dermed er der iøjefaldende mange ligheder mellem de to seriemorderes fortid og opvækst, da begge er blevet mishandlet som børn, har haft fraværende forældre samt fået sit “hjerte knust” af deres “første kærlighed”, eller i hvert fald følt, at de har fået taget noget fra dem, hvilket højst sandsynligt har bidraget til deres udvikling til at blive seriemordere og voldtægtsforbrydere.

De to seriemordere har mange fælles træk, men der er også flere forhold, der adskiller dem. En af forskellene er, at der ikke er berettet noget om at Bundy har slået mænd ihjel, hvor det gjorde DeAngelo til tider. Hvis de kvinder han ville voldtage, havde en mand, så slog han ofte dem begge ihjel efter, eller hvis han følte sig udsat på gaden, kunne han også finde på at skyde

⁵⁵ Kettler, Sara, biography.com: “Inside Ted Bundy’s troubled and disturbing childhood”, 2020, l. 26-33

⁵⁶ Sacbee.com: “These are the crimes DeAngelo pleaded guilty to in Golden State Killer case”, 2020

⁵⁷ Bilag 2

⁵⁸ Povlsen, Lisbeth, seoghoer.dk: “30-året for Ted Bundys henrettelse: Syg charmetrold”, 2019

⁵⁹ Bilag 3

⁶⁰ Paget, Antonia, mirror.co.uk: “Ted Bundy’s first love says she dumped him because he was ‘pitifully weak’”, 2019 (l. 3-6.)

⁶¹ Ibid: l. 45-47

efter par.⁶² En anden betydelig forskel mellem de to seriemordere er, at Bundy kunne finde på at gøre ting ved de døde kvinder, hvor det er der ikke berettet noget om med DeAngelo. Men Bundy gjorde flere ting ved ligene: *“Nogle gange vendte han tilbage til ligene, der hvor han havde (...)dem. Han sminkede dem, gav dem neglelak på, klædte dem på i nyt tøj og havde sex med dem. I mindst 12 tilfælde huggede han hovederne af sine ofre, og nogle af dem udstillede han som trofæer i sit hjem.”*⁶³ Dette er også et meget ekstremt tilfælde af psykopati, her er han meget psykopatisk, da han ingen form for medlidenhed har og han slet ikke kan føle skyld eller skam, hans empati er fuldstændig ikkeeksisterende.

3.1 Faktorerne der har indflydelse på om et individ udvikler sig til at blive en seriemorder

Ud fra DeAngelo og Bundys fortid, er der mange tegn, der tyder på at det er miljøet, der har været det dominerende udgangspunkt for dem begge, i forhold til at de udviklede sig som seriemordere. For om man kan være født til at myrde, er der delte meninger om. I bilag 1 bliver der undersøgt, hvorvidt seriemordere er født til at myrde, eller om det er en udvikling, der sker efter fødslen. Dermed om det er arv eller miljø, der er det dominerende udgangspunkt til at udvikle sig til at blive seriemorder.

Bilaget kommer bl.a. ind på deres opvækst: *“Ofte har seriemordere haft en særdeles hård barndom, med fysisk og psykisk vold. De er blevet mishandlet så groft af deres forældre, at det ikke kan undre nogen, at de vokser op og bliver indædt vrede.”*⁶⁴ En dårlig opvækst kan også være med til at børnene udvikler psykopati. Men at et individ har udviklet psykopati, som i form af f.eks. en psykopat er ikke ensbetydende med, at vedkommende bliver en koldblodig morder uanset hvad. Men manglen på empati samt forvrængede samfundsopfattelser, gør psykopaten uhelbredelig og chancen for at individets voldelige tendenser bliver ført ud i livet er stor.⁶⁵ Udover det kan en fysisk skade, være med til at ødelægge vigtige dele i hjernen: *“Man mener, at omtrent 70% af de indsatte på dødsgangen har haft alvorlige hovedskader, hvorefter de er blevet mere aggressive. Mange af de indsattes hovedskader er sket ved uheld, mens andres er opstået som følge af vold i barndommen. Hypotalamus i hjernen regulerer*

⁶² Sacbee.com: “These are the crimes DeAngelo pleaded guilty to in Golden State Killer case”, 2020

⁶³ Povlsen, Lisbeth, seoghoer.dk: “30-året for Ted Bundys henrettelse: Syg charmetrold”, 2019 (l. 34-38)

⁶⁴ Bilag 1, l. 35-37

⁶⁵ Ibid l. 115-128

*hormonsystemet. Hvis den skades, kan man blive mere aggressiv og voldelig. (...) Det limbiske system styrer basisinstinkterne, som frygt, minder, følelser, social adfærd og vrede. Krybdyr mangler denne del af hjernen, og har derfor ikke disse egenskaber. Det samme sker for en seriemorder, hvis hans del af det limbiske system skades.”*⁶⁶ Bilaget påpeger både mishandling i barndommen, der kan give indædt vrede og få et individ til at udvikle psykopati, samt eventuelle hjerneskadener i hovedet, som gør at man mister flere færdigheder. Dermed argumenterer bilaget for, at det er miljøet der er det dominerende udgangspunkt for, at et menneske udvikler sig til at blive seriemorder og ikke arven.

Men der findes også en række andre undersøgelser, som påpeger at seriemordere faktisk har et særligt gen som er udviklet forkert. I en artikel af Illustreret Videnskab har forskere fundet “opskriften” på, hvad der gør et individ til en seriemorder: *“Genet MAOA kontrollerer mængden af tre signalstoffer i hjernen, der regulerer nervesignalernes veje og derved påvirker vores tanker og handlinger. En medfødt mutation kan sætte genet delvist ud af kraft, så niveauet af de såkaldte neurotransmittere enten stiger eller falder. Hvis niveauet stiger, og personen samtidig bliver udsat for misbrug eller vanrøgt i barndommen, tidobles sandsynligheden for, at vedkommende begår grov voldskriminalitet (...). Flere seriemordere har vist sig at have den muterede MAOA-gen. Genet sidder på X-kromosomet, hvor mænd er mere sårbare over for genfejl, og det forklarer, hvorfor over 90 pct. af alle seriemordere er mænd.”*⁶⁷ På bilag 4, kan man se en illustreret version.⁶⁸ Da disse forskere bl.a. mener, at denne genfejl i individet har en stor betydning, påpeger de at det dermed er arven, der udgøre det dominerende udgangspunkt for et individ at udvikle sig til at blive seriemorder.

---

⁶⁶ Bilag 1, l. 55-67

⁶⁷ Illvid.dk: “Forskerne har fundet opskriften på en seriemorder” (l. 25-34)

⁶⁸ Bilag 4

Konklusion

Jeg kan hermed konkludere, at der er to primære faktorer, der er dominerende når et individ udvikler til at blive seriemorder. Henholdsvis miljø eller arv, hvor den ondskabspsykologiske teori, lægger stor vægt på bl.a. opvækstens betydning, som har en afgørende betydning for individets sociale færdigheder og personlighedsudvikling, såsom evnen til at føle empati. DeAngelo havde en turbulent og udfordrende opvækst, med både omsorgssvigt, mishandling og en overværelse af hans søsters voldtægt (jf. s.10). En barndom med disse forhold kan bidrage til at give et barn dyssocial personlighedsforstyrrelse i form af psykopati, som kan komme i form af både at være en psykopat og en sociopat. Med denne personlighedsforstyrrelse medfølger bl.a. voldelig adfærd, en tendens til at føle sig hævet over samfundet, udnyttelse af andre mennesker, kontrolsøgende og manipulerende adfærd. Dette er træk som "The Golden State Killer" besidder, hvilket jeg har fundet eksempler på i min analyse. Ydermere forlod hans eksforlovede Bonnie ham, hvilket udgjorde startskuddet for hans forbrydelser, samt gav indflydelse på hvilke ofre han udvalgte sig, dette er en tendens der kan findes hos andre seriemordere også (jf. s.18). Dermed har det været miljøet for DeAngelo, der har været den dominerende faktor for ham til senere hen at udvikle sig som seriemorder. Dog har nogle forskere også bevist, at en bestemt genfejl, kan være en dominerende faktor og de påviser dermed, at dem med det gen har en større chance for at udvikle sig til at blive seriemordere. Hvilket betyder, at de fra fødslen kan have en større tendens til myrde, når de bliver ældre, hvorved der kan være flere årsager til en seriemorders udvikling. Afslutningsvist, kan det dermed konkluderes, at seriemordere ofte har både psykopatiske og sociopatiske træk, hvilket sætter dem ude af stand til at udvise empati, medlidenhed samt anger. Faktorer, der i høj grad giver individer af en sådan karakter, en konstant trang til at udleve voldelige og seksuelle lyster. Seriemordere er derved givet deres manglende værdsættelse af menneskeliv, eksperter i at udføre så grusomme handlinger, der i det moderne civiliserede samfund opfattes, som værende det mest rendyrkede ondskab.

Litteraturliste:

Hovedkilder:

- John, Paige St., latimes.com: "Man in the window – He has a gun",
  - <https://www.latimes.com/projects/man-in-the-window-joe-DeAngelo-golden-state-killer-serial/> (sidst besøgt d. 25/3.2021)
- May, Patrick, mercurynews.com: "Chilling tales from the Golden State Killer's rampage", 2018
  - <https://www.mercurynews.com/2018/04/26/chilling-theses-from-the-golden-state-killers-rampage/> (sidst besøgt d. 25/3.2021)

Hjemmesider og artikler:

- Christiansen, Rasmus, DR.dk: "Den berygtede seriemorder "Golden State Killer" tilstår 13 mord", 2020.
  - <https://www.dr.dk/nyheder/udland/den-beryggede-seriemorder-golden-state-killer-tilstaar-13-mord> (sidst besøgt d. 25/3.2021)
- Illvid.dk: "Forskerne har fundet opskriften på en seriemorder"
  - <https://illvid.dk/mennesket/psykologi/forskerne-har-fundet-opskriften-paa-en-seriemorder> (sidst besøgt d. 25/3.2021)
- John, Paige St., latimes.com: "An inside look at the Golden State Killer suspect's behavior", 2020
  - <https://www.latimes.com/california/story/2020-06-28/closing-the-golden-state-killer-case-with-a-pending-confession-circus-atmosphere-and-a-bar-of-gold> (sidst besøgt d. 22/3.2021)
- Kettler, Sara, biography.com: "Inside Ted Bundy's troubled and disturbing childhood", 2020.
  - <https://www.biography.com/news/ted-bundy-childhood> (sidst besøgt d. 24/3.2021)
- Lapin, Tamar, nypost.com: "Family of "Golden State Killer" claims he saw men rape his 7-year old sister", 2018.
  - <https://nypost.com/2018/05/14/golden-state-killer-witnessed-men-rape-his-sister-report/> (sidst besøgt d. 23/3.2021)
- Paget, Antonia, mirror.co.uk, "Ted Bundy's first love says she dumped him because he was 'pitifully weak', 2019.
  - <https://www.mirror.co.uk/film/ted-bundys-first-love-says-14995860> (sidst besøgt d. 24/3.2021)
- Povlsen, Lisbeth, seoghoer.dk: "30-året for Ted Bundys henrettelse: Syg charmetrøld", 2019.
  - <https://www.seoghoer.dk/kendte/30-aaret-ted-bundys-henrettelse-syg-charmetrøld> (sidst besøgt d. 24/3.2021)

- Sacbee.com: "These are the crimes DeAngelo pleaded guilty to in Golden State Killer case", 2020.
  - <https://www.sacbee.com/news/local/crime/article243866887.html> (sidst besøgt d. 24/3.2021)
- Staveley, Jessica, mamamia.com: "'He saw his sister be violated': The traumatic childhood of suspected Golden State Killer", 2018.
  - <https://www.mamamia.com.au/golden-state-killers-childhood/> (sidst besøgt d. 23/3.2021)
- Storm, Mette, psykopatfri.dk: "Hvad er forskellen på en psykopat, sociopat og narcissist?"
  - <https://psykopatfri.dk/hvad-er-en-psykopat/psykopat-sociopat-og-narcissis/> (sidst besøgt d. 21/3.2021)
- Storm, Mette, psykopatfri.dk: "Genkend en psykopat"
  - <https://psykopatfri.dk/hvad-er-en-psykopat/genkend-en-psykopat/> (sidst besøgt d. 21/3.2021)
- Weischer, Malene Fich, femina.dk: "Hvad er forskellen på en sociopat og en psykopat?", 2017.
  - <https://www.femina.dk/dit-liv/sex-kaerlighed/hvad-er-forskellen-paa-en-sociopat-og-en-psykopat> (sidst besøgt d. 21/3.2021)

Forsidebillede:

- Kun anvendt til forsidebilledet.
  - <https://www.wcpo.com/news/national/arrest-of-alleged-golden-state-killer-brings-wave-of-relief-to-survivors-and-victims-families> (sidst besøgt d. 25/3.2021)

Bøger:

- Larsen, Ole Schultz, systime.dk: Ondskab: "Det onde som frihed" (i-bog)
  - "Det onde som frihed": <https://psykveje.systime.dk/?id=p5627> (sidst besøgt d. 20/3.2021)
  - "Den instrumentelle ondskab": <https://psykveje.systime.dk/?id=c12715> (sidst besøgt d. 20/3.2021)
  - "Den idealistiske ondskab": <https://psykveje.systime.dk/?id=c12714> (sidst besøgt d. 20/3.2021)
  - "Den dumme ondskab": <https://psykveje.systime.dk/?id=c12713> (sidst besøgt d. 20/3.2021)
  - "Den sadistiske ondskab": <https://psykveje.systime.dk/?id=c12716> (sidst besøgt d. 20/3.2021)

- Larsen, Ole Schultz: Ondskab: "Opvækstens betydning" (i-bog)
  - "Opvækstens betydning": <https://psykveje.systime.dk/?id=p5633> (sidst besøgt d. 21/3.2021)
  - "Omsorgspersonernes ligegyldighed": <https://psykveje.systime.dk/?id=c12756> (sidst besøgt d. 21/3.2021)
  - "Manglende evne til at føle sorg": <https://psykveje.systime.dk/?id=c12755> (sidst besøgt d. 21/3.2021)
  - "Sproglige vanskeligheder ved at udtrykke følelser": <https://psykveje.systime.dk/?id=c12754> (sidst besøgt d. 21/3.2021)
- Sørensen, Henriette, forlaget Gyldendal: "Seriemordere – USA's uhyggeligste forbrydere", 2007.

Bilag:

Bilag 1

- Aniston.dk: "Hvad skaber en seriemorder"
    - <https://aniston.dk/hvad-skaber-en-seriemorder.52431.html> (sidst besøgt d. 25/3.2021)
-

Bilag 2

- Billede fra latimes.com
  - <https://www.latimes.com/projects/man-in-the-window-joe-DeAngelo-golden-state-killer-serial/> (sidst besøgt d. 25/3.2021)

Bonnie Colwell

Bilag 3

- Billede fra distractify.com
  - <https://www.distractify.com/fyi/2019/01/28/TVCfIFB-u/ted-bundy-girlfriend-diane-now> (sidst besøgt d. 25/3.2021)

Diane Edwards

Bilag 4

- Billede fra illvid.dk
  - <https://illvid.dk/mennesket/psykologi/forskerne-har-fundet-opskriften-paa-en-seriemorder> (sidst besøgt d. 25/3.2021)

